

Bulletin Sdružení pro integraci a migraci 3/2012

Zvýšení role neziskového sektoru v oblasti sociální integrace pracovních migrantů v České republice

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou již šesté a zároveň poslední číslo bulletinu Sdružení pro integraci a migraci (SIMI), zaměřené na informace o cizincích a cizinkách na trhu práce z pohledu nevládní organizace. Cílem tohoto bulletinu je Vás informovat o novinkách z činnosti naší organizace, o poskytovaných službách a o průběhu projektu „Zvýšení role neziskového sektoru v oblasti sociální integrace pracovních migrantů v České republice“, který naše sdružení realizuje ve spolupráci se zahraničními partnery z Rakouska a Portugalska až do konce roku 2012. Rádi bychom Vás tak i v tomto čísle bulletinu seznámili s aktivitami posledních měsíců a novinkami, které jsme v rámci projektu připravili.

Přestože projekt za pár týdnů končí, naše sdružení bude nadále věnovat zvýšenou pozornost právům a postavení pracovních migrantů v ČR. Projekt je o spolupráci mezi neziskovými organizacemi a úřady práce a jak z naší dosavadní činnosti vyplynulo, společné řešení otázek integrace cizinců na trhu práce přináší své ovoce. Proto budeme rádi za Vaší zpětnou vazbu i v budoucnu.

V tomto čísle bulletinu se mimo jiné dozvíte o **advokační činnosti SIMI** na národní i mezinárodní úrovni, o **stáži rakouských partnerů v Praze a kulatém stolu v Ústí**, nebo si můžete přečíst rozhovor s ředitelem portugalské partnerské organizace SOLIM. V neposlední řadě Vás srdečně zveme na **premiéru našeho dokumentárního filmu Lepší život** o životě pracovních migrantů v České republice.

1. Aktuální dění

Analýza Konsorcia k metodickým pokynům MPSV

SIMI se podílelo na tvorbě právní **analýzy Konsorcia k metodickým pokynům MPSV a směrnici Úřadu práce**, v níž nevládní organizace shledávají tyto prováděcí předpisy za **nezákonné a diskriminační** a taktéž se zabývají specifiky zaměstnávání občanů EU a jejich rodinných příslušníků. Analýza je dostupná na stránkách Konsorcia www.konsorcium-nno.cz a zkráceně i v Bulletinu Konsorcia 5/2012.

Na základě podnětů ze strany NNO přijal vládní **Výbor pro práva cizinců** dne 22.10.2012 usnesení, v němž **žádá** Radu vlády pro lidská práva, aby navrhla vládě **zrušení metodického pokynu** náměstka ministra práce a sociálních věcí ze dne 25. 1. 2012, v pozdějším znění, a směrnici generálního ředitele Úřadu práce č. 19/2012 ze dne 17. 8. 2012 pro jejich rozpor se zásadou legality a zákazu diskriminace (<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/vybory/pro-prava-cizincu/ze-zasedani-vyboru/zasedani-vyboru-dne-22--rijna-2012-100160/>).

Zákaz pracovních cest pro zahraniční zaměstnance

Na základě ohlasů ze strany podnikatelů sdružených v Pracovní skupině ekonomické migrace při Ministerstvu průmyslu a obchodu, jejímž členem je i SIMI, se v dnešních dnech dostala na jednání Výboru pro práva cizinců otázka **interpretace zákona o zaměstnanosti ve vztahu k pracovním cestám zahraničních zaměstnanců**. Nevládní organizace v čele se SIMI vypracovaly analýzu dané problematiky, poukazující na to, že současná interpretace zákona ze strany MPSV je **nesprávná**, a tudíž by ve smyslu pravidla rovného zacházení měla být **změněna**. Výbor bude o této věci jednat společně se zástupci MPSV na svém nejbližším zasedání začátkem roku 2013.

PROTESTUJEME proti zrušení Sekce pro lidská práva u Úřadu vlády ČR!

Více zde: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/zivot-v-cesku/clanek.phtml?id=765770>

2. Plánované akce

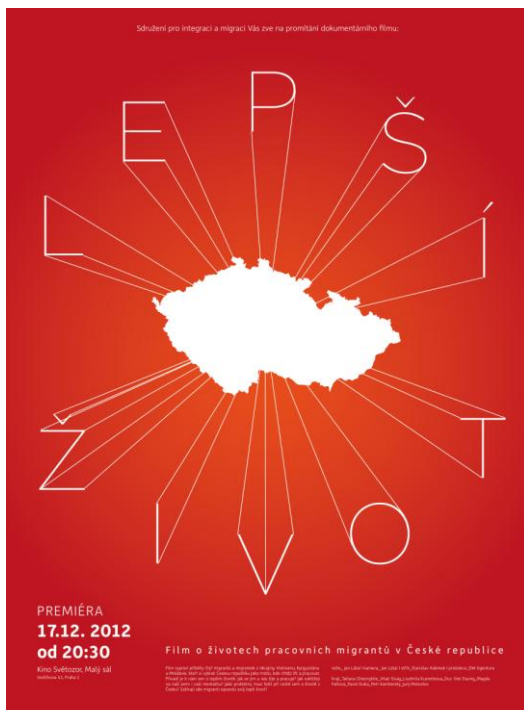
Vychází komparativní publikace o pracovní migraci a integraci cizinců

V těchto dnech **vychází odborné publikace SIMI** se stejnojmenným názvem projektu, která popisuje **roli neziskového sektoru v procesu sociální integrace pracovních migrantů v ČR**. Publikace zahrnuje teoretickou část, ve které je obsažena analýza pracovní migrace v ČR v širším kontextu, se zaměřením na situaci pracovních migrantů v ČR, jejich práv a postavení na českém trhu práce, problematiku nelegální práce a její prevence, včetně souhrnu opatření státu dopadajících na pracovní migranty v období od počátku ekonomické krize. Tato část publikace nabízí i komparativní pohled na problematiku pracovní migrace v partnerských zemích projektu, Rakousku a Portugalsku.

Druhá, praktická část publikace zase obsahuje komparaci fungování neziskového sektoru v oblasti pracovní migrace v České republice, Rakousku a Portugalsku s důrazem na provázanost jejich činnosti s úřady práce a dalšími subjekty, dále uvádí příklady dobré praxe ve všech zemích a z toho odvíjející se návrhy a podněty k vytvoření a dalšímu rozvoji obdobných forem spolupráce v ČR.

Publikace je vydávána jak **v tištěné podobě**, tak **na nosičích CD či DVD** spolu s dokumentárním filmem. Máte-li o ní zájem, kontaktujte nás na valentova@refug.cz.

Premiéra dokumentárního filmu LEPŠÍ ŽIVOT

Zveme Vás na promítání nového dokumentárního filmu, který SIMI připravilo ve spolupráci s režisérem Janem Látalem a v produkci DW Agentury!

PREMIÉRA filmu bude v pondělí 17. 12. 2012 od 20,30 v kině Světozor, Malý sál, Vodičkova 41, Praha 1.

Projekce je součástí aktivit nevládních organizací u příležitosti mezinárodního dne migrantů (18.12.), sdružených v rámci Týdne za práva migrantů (program všech akcí je k dispozici na www.konsorcium-nno.cz).

Film vypráví příběhy čtyř migrantů a migrantek z Ukrajiny, Vietnamu, Kyrgyzstánu a Moldávie, kteří si vybrali Českou republiku jako místo, kde chtějí žít a pracovat. Přivádí je k nám sen o lepším životě. Jak se jim u nás žije a pracuje? Jak nahlízejí na naši zemi i naši mentalitu? Jaké problémy musí řešit při cestě sem a životě v Česku? Zažívají zde migranti opravdu svůj lepší život?

Na pozadí konkrétních příběhů film také ukazuje, jakou roli mají v procesu integrace cizinců do české společnosti i neziskové organizace pracující s migranty.

Po projekci bude následovat diskuse s tvůrci filmu. Těšíme se na společné setkání.

3. Mezinárodní spolupráce SIMI v oblasti pracovní migrace

Návštěva rakouských partnerů v Praze

Začátkem října 2012 proběhla zahraniční stáž dvou představitelk - poradkyň partnerské organizace Zentrum für MigrantInnen in Tirol (ZEMIT). V průběhu stáže delegátky navštívily několik institucí z oblasti migrace, aby si udělaly přehled o českém migračním prostředí. Konkrétně se jednalo o setkání s kulturními mediátorkami organizace InBáze Berkat, představitelkami první služby v ČR spojující neziskový sektor se státní správou na **pobočkách Ministerstva vnitra**, odboru azylové a migrační politiky (OAMP), dále o návštěvu **Integračního centra Praha**, a **Centra na podporu integrace cizinců v Ústí nad Labem**, provozovaného organizací Poradna pro integraci. Zápis z jednotlivých setkání lze najít webu www.migrace.com.

Kulatý stůl v Ústí nad Labem

Při stáži rakouských partnerů v ČR proběhl dne 2. října 2012 v pořadí třetí a také poslední kulatý stůl v rámci projektu, tentokrát v Ústí nad Labem v předsálí Národního domu. K diskusi bylo v souladu s náplní projektu opět zvoleno téma „*Možnosti spolupráce neziskových organizací a úřadů práce v procesu integrace cizinců na trhu práce.*“ Akci otevřela koordinátorka projektu Eva Valentová, aby publiku přiblížila, jakými způsoby nevládní organizace SIMI oslovovala úřady práce s cílem nastavit trvalejší spolupráci v otázkách integrace cizinců na trhu práce (více k tomu níže v bodu 5).

Poté s příspěvkem vystoupili představitelé různých subjektů, a to:

- **Jan Kubíček**, ředitel Poradny pro integraci (PPI) v Ústí nad Labem, provozující ústecké integrační centrum, osvětlil mj. fungování platformy pro integraci, kde dochází k aktivní spolupráci všech zainteresovaných subjektů v oblasti migrace na regionální úrovni;
- **Vesna Cekic a Mirjana Stojakovic** z rakouské nevládní organizace ZEMIT, které publikum seznámily s činností a každodenní praxí v ZEMIT, zejména pak s jejich úspěšnou a dlouhotrvající spoluprací se zdejšími úřady práce (AMS);
- **Vlastislav Hlaváč** z ústecké pobočky Úřadu práce a **Dana Horká** z Inspektorátu práce Ústí nad Labem, kteří promluvili o kompetencích svých institucí v oblasti zaměstnávání cizinců a o jejich vizích pro spolupráci s NNO;
- **Pavel Duba**, vedoucí sociálního oddělení SIMI, který předeslal několik připomínek ohledně spolupráce NNO s úřady práce a vylíčil problematiku zaměstnanosti cizinců z pohledu praxe.

V diskusi se ukázalo, že ÚP si nejvíce pochvalují tzv. „letáčkovou spoluprací“ a inspektoráty by zase rády využili služeb sociálních tlumočnicků. Po úspěšném kulatém stole je tak přáním všech, aby se podněty z něho vzešlé a přátelská atmosféra dále promítly do reality každodenní činnosti všech zúčastněných. Podrobný zápis z kulatého stolu lze najít na www.migrace.com.

SIMI o pracovní migraci v Bruselu a v Paříži

V září 2012 zástupkyně SIMI prezentovaly situaci pracovních migrantů v ČR na setkáních v Paříži, a to **na kulatém stole Rady Evropy** pod názvem „Ochrana práv migrantů v Evropě“ a pak **na mezinárodní konferenci na půdě Vysoké školy politických věd** pod názvem „Ženy, gender a feminismus v zemích V4“. Závěry z poslední uvedené akce naleznete na: http://www.migrace.com/cs/clanky/681_zeny-ve-stredni-evrope-zavery-z-konference-v-parizi-s-ucasti-simi.

SIMI se také velice intenzivně věnuje otázce implementace tzv. **sankční směrnice** (2009/52/ES) do českého právního řádu, což bude podrobně rozebráno v **komparativní právní analýze**, chystané v novém mezinárodním projektu nevládních organizací ze zemí V4 a Rumunska pod názvem „Práva neregulérních migrantů ve střední Evropě“. K tomuto tématu se ředitelka SIMI Magda Faltová

pravidelně účastní **pracovních skupin** v Bruselu. Poslední z nich se uskutečnila na půdě evropské platformy na ochranu neregulérních migrantů PICUM dne 7. prosince 2012.

4. Ženy migrantky v médiích

Kampaň SIMI na podporu domácích pracovníc

„*Víte, kdo Vám doma uklízí?*“ bylo hlavní motto kampaně na podporu domácích pracovníc, kterou SIMI realizovalo od jara tohoto roku. V rámci kampaně byly vytvořeny **informační letáky a videa**, které jsme distribuovali na úřady práce a další instituce. **Tímto děkujeme všem aktivním úřadům práce za spolupráci při distribuci!**

Nejúspěšnějším nástrojem kampaně byl **video spot, zachycující příběh ukrajinské uklízečky**, který jsme natočili ve spolupráci s režisérem Janem Látalem a v produkci DW Agentury. Tímto krátkým vzkazem jsme nejen chtěli upozornit na nevhodné formy zacházení s domácími pracovníci, ale i vyzvat veřejnost k respektování jejich práv. Spot získal několik ocenění za úspěšnou sociální reklamu a díky internetu obletěl doslova celou Evropu.

Připomeňte si spot s námi: http://www.youtube.com/watch?v=lvDn-Q_uNXE&feature=plcp .

Ke kampani se pojí také **samostatná sekce webu SIMI**, ve které zaměstnavatelé, cizinky a veřejnost mohou nalézt potřebné informace k tématu domácí práce a dozvědět se o právech a povinnostech při zaměstnávání cizinek a výkonu tohoto zaměstnání. (<http://www.migrace.com/cs/pracovni-migrace/kampan-domaci-pracovnice>)

V rámci propagace kampaně se nám podařilo navázat **spolupráci s Českou televizí**, která kampaň podpořila vysíláním video spotu na všech kanálech ČT v průběhu měsíce září a října, celkem v 55 uvedeních a dále umožnila zástupcům SIMI vystoupit v pořadech ČT s tématem domácí práce cizinek. Byli jsme ve **Studios 6** a v pořadu **Sama doma**. Shrnutí spolupráce s ČT uvádíme na: http://www.migrace.com/cs/clanky/694_simi-dekuje-ct-za-podporu-kampane-o-domacich-pracovnicich.

Děkujeme České televizi za podporu kampaně!

4. Zhodnocení spolupráce NNO s úřady práce

Při tvorbě projektu mělo SIMI poměrně vysoká očekávání ohledně zájmu o spolupráci ze strany pracovníků úřadů práce (ÚP). Z naší 20-leté zkušenosti se ukazuje, že právě oblast kontaktu s institucemi je jednou ze žádanějších zakázek u migrantů. Očekávali jsme, že naše nabídka spolupráce a součinnosti s jednotlivými pracovníky ÚP vyvolá ohlas i na jejich straně, avšak naše očekávání se ukázalo jako liché. Až na jednotlivé výjimky se nám nepodařilo navázat soustavnou spolupráci. Ačkoli jsme oslovili značný počet kontaktních míst krajských poboček ÚP s nabídkou spolupráce, poskytování informací a podpory či poskytování součinnosti při hledání zaměstnání uchazečům v evidenci ÚP, a to nízkoprahově a ve třech světových jazycích, byla poptávka úřadů mizivá. Přičítáme to současně probíhajícím změnám ve struktuře ÚP a rovněž změnám v náplni práce a činnosti kontaktních míst ÚP. Vnímáme, že celý systém a struktura ÚP byli taženi ve vleku rozsáhlé sociální reformy, a pracovníci ÚP museli tudíž vynaložit velkou energii a čas adaptaci a stabilizaci celého systému. Pracovníkům tak dle jejich slov chyběl prostor pro užší spolupráci s jakýmkoli návaznými službami.

Nicméně realita trhu práce byla v roce 2012 ovlivněna i dalšími zásadními změnami - omezením agenturního zaměstnávání zaměstnanců ze zemí mimo EU a hlavně metodickými pokyny pro vydávání pracovních povolení. Tato opatření dosud dle praxe kýženého efektu nepřinesla, neboť k avizovanému snížení nezaměstnanosti občanů ČR nijak výrazně nedošlo, naopak se opět rozmáhá role nekalých zprostředkovatelů. Krom toho omezeními trpí i čeští zaměstnavatelé a země navíc ztrácí na investiční atraktivitě pro zahraniční investory. (Podrobnější rozbor je obsažen v odborné publikaci projektu).

Na druhé straně můžeme zmínit přínosy projektu. Především vznikla dobrá spolupráce s referátem trhu práce, a to zejména na krajské pobočce ÚP pro Prahu, s níž jsme spolupracovali jak na výměně informací o statistických údajích i trendech v oblasti zahraniční zaměstnanosti, tak na řešení kauz jednotlivých pracovních povolení ve zvláštních případech – například žadatelé o mezinárodní ochranu, vízum strpění atd. Taktéž je záhodno zmínit poměrně soustavnou a efektivní spolupráci se Státním úřadem inspekce práce (SÚIP), kdy jsme mnoho našich klientů podporovali v řešení sporů se zaměstnavateli právě i oslovením příslušných inspektorátů, což se v některých případech ukázalo jako přínosné. V rámci mediace případných sporů mezi stranami pracovních vztahů pozorujeme, že v souvislosti s nárůstem kontrolní činnosti inspektorátů výrazně stoupá vůle firem postupovat v souladu se zákony na poli zaměstnanosti, což bývalo v některých oborech spíše výjimkou (stavebnictví, pohostinství, ubytovací služby) a že kontroly celkově kultivují pracovní podmínky zaměstnanců. Obecně jsme se dočkali většího ohlasu od zaměstnavatelů z regionů, kteří se na nás obraceli s žádostmi o pomoc při postupu, jak vyhovět požadavkům na pracovní povolení, jakým způsobem dostat všem povinnostem při zaměstnávání cizinců, nebo jakým způsobem se vyvarovat tzv. švarcsystému. Konečně lze zmínit i plodnou spolupráci s orgány samosprávy – sociálními odbory a odbory sociálně právní ochrany dětí, s nimiž jsme synergicky spolupracovali v jednotlivých kauzách a u jednotlivých rodin a do budoucna je rozhodně potenciál ve spolupráci pokračovat.

V projektu jsme se dále těšili velkému ohlasu semináře pro cílovou skupinu. Zájem o semináře byl značný a překonal naše očekávání. Informace ze semináře se dál šíří v komunitách a přivádějí do poradenství stále nové klienty. Semináře se věnovaly tématům souvisejícím se zaměstnaností – pracovní právní vztahy, minimum podnikatele, pracovní povolení, nebo praktický nácvik psaní životopisů či vyhledávání vhodného zaměstnání. Někteří frekventanti seminářů se následně stali našimi klienty a materiály ze seminářů, které jsou volně ke stažení, mají dopad na další migranty. Informace se velmi čile šíří zejména v ruskojazyčné komunitě, využíváme i ruskojazyčnou sociální síť vkontakte.com. Podařilo se nám oslovit rovněž členy filipínské komunity, což přerostlo do partnerství s Filipínsko-českou asociací. Na jejich objednávku jsme realizovali seminář na míru v angličtině. Na tomto základě a získané důvěře nás oslovuje množství osob z této komunity.

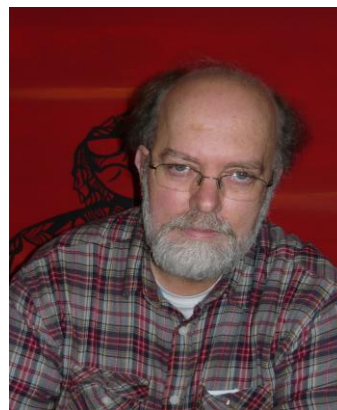
Do budoucna vidíme potenciál v rozšiřování spolupráce s relevantními institucemi. Krom nevládních organizací a orgánů státní správy a samosprávy, se kterými spolupracujeme již nyní v kauzách jednotlivých klientů, se budeme snažit o další spolupráci s orgány SÚIP, vytrváme ve spolupráci s jednotlivými pracovníky ÚP s nadějí, že se spolupráce v budoucnu rozvine více. Budeme rovněž pokračovat v lobbyingu a využijeme kontaktů naší sítě, nebo členství v pracovních skupinách, které se věnují problematice lidských práv, migraci, nebo zahraniční zaměstnanosti. Další potenciál vyplynul ze zkušenosti projektu a směřuje k jednotlivým migrantům a komunitám. Znalost pravidel, práv a povinností jde ruku v ruce se zodpovědností a také se sebevědomím je hájit.

Cílem poradenství a dalších sociálních služeb tak, jak je poskytuje SIMI, je zplnomocnění klienta. Tedy poskytnout mu podporu k tomu, aby chtěl a dokázal své problémy řešit sám a nemusel se spoléhat na prostředníky, zprostředkovatele, ale ani nebyl závislý na jakékoli jiné službě.

5. Příspěvky ze zahraničí

Rozhovor s Timóteem Macedo,

ředitelem partnerské organizace v projektu Solidariedade Imigrante (SOLIM), nejpočetnějšího migrantského sdružení v Portugalsku

1. Solidariedade Imigrante realizovala ve spolupráci se SIMI dvouletý projekt (2009-2010) věnovaný regularizaci neregulérních migrantů. V té době byla portugalská situace ohledně regularizace inspirací pro české NNO, které se snažily ovlivnit politické mínění v ČR a přenést dobrou praxi v oblasti regularizace do českého prostředí. Jaká je situace v oblasti regularizace v Portugalsku nyní po dvou letech?

V rámci projektu, který zmiňujete, bylo pro nás důležité předat naši zkušenost a především náš postoj k migračním politikám v Portugalsku a EU. Od doby před dvěma lety je zde silný krok zpět, co se týče regularizace udržení práv migrantů. Integrovaná politika v Portugalsku, kterou se vláda tak ráda chlubí, je ohrožena, mj. také v souvislosti s poslední novelou cizineckého zákona, přijatou z důvodu implementace evropských směrnic. Přejali jsme návratovou směrnici, která kriminalizuje migraci, a sankční směrnici, která se snaží zamezit nelegálnímu zaměstnávání, ale ve skutečnosti je to jen fasáda, neboť zájmy velkých finančních skupin tím nejsou nijak ohroženy.

2. Ovlivnila současná ekonomická krize migrační toky v Portugalsku?

Socio-ekonomická krize a restrikce v oblasti práv migrantů způsobily, že velmi mnoho cizinců opouští Portugalsko a jen málo z nich jej teď vyhledává jako cílovou zemi. Jestliže v roce 2006 zde bylo zhruba 500 000 migrantů, dle naší zkušenosti z praxe jich bude dnes tak polovina. Je třeba říci, že tento úbytek není pro oficiální statistiky viditelný, protože se často jedná o reemigraci do jiných států EU. Portugalsko není za dnešní situace pro cizince atraktivní, protože důvodem migrace je zlepšení životních podmínek a ty Portugalsko v současné době nenabízí.

3. Solidariedade Imigrante má smlouvu s ACIDI (Vysoký komisariát pro imigraci a interkulturní dialog) ohledně umísťování socio-kulturních mediátorů do CNAI (Národní centra na podporu imigrantů), také realizuje projekt podporovaný ACIDI týkající se pracovního poradenství. Jak

hodnotíte spolupráci se státní správou? Je podle Vás důležitá takováto spolupráce?

Projekt pracovního poradenství je pro nás důležitý a potřebný pro migranty. Dává jim dle možností maximální podporu v těchto těžkých časech, kdy v Portugalsku každým dnem přibývá nezaměstnaných. Chtěl bych zdůraznit, že projekt musíme realizovat v partnerství s ACIDI, protože projekt je financován z Evropského sociálního fondu a v Portugalsku neziskové organizace nemohou přímo žádat o tyto prostředky, ale mohou být pouze partnery ACIDI, který zdroje přerozděluje. Je to otázka politické kontroly, my bychom chtěli pracovat bez ACIDI, který dělá zbytečného prostředníka. Co se týče socio-kulturních mediátorů, zde jsme byli vyzváni ACIDI v roce 2003 k partnerství, abychom umístili mediátory na lince SOS-imigrant. V té době panovala katastrofální neinformovanost cizinců o legislativě a jejich právech, tudíž nám přišel projekt zajímavý. Následně se otevřely CNAI a my pokračovali ve spolupráci. Po čase začali mít ale CNAI opačnou funkci, stigmatizují migranty a naše spolupráce se omezila jen na zajištění platů pro naše pracovníky. V Portugalsku by se měla změnit dynamika a CNAI zrušit, začlenit mediátory do jednotlivých sociálních služeb. Státní správa je dnes natolik připravena a informována, že již není třeba prostředníka CNAI. V takové podobě má pro mě v dnešní době smysl spolupráce se státní správou. Ne segregovat migranty v CNAI.

4. V portugalském právu jsou zakotvena práva migrantů, která neexistují v jiných zemích EU, jako například rovnost legálně pobývajících migrantů s Portugalci, garantována portugalskou ústavou. Považujete Portugalsko za zemi, která garantuje rovná práva pro všechny?

Jedna věc je záměr a druhá praxe. Je pravda, že Portugalsko má v tomto ohledu pokročilou legislativu, ale praxe je jiná. Cizinec má práva v ústavě a portugalští podnikatelé jsou znalí rovného postavení migrantů, ale to nemění nic na tom, že chtějí, aby migranti pracovali mnoho hodin za co nejméně peněz. Podnikatelská kultura v Portugalsku je

zaostalá, ve všech sektorech, kde pracují migranti (stavebnictví, restaurace, služby), jsou velmi nízké mzdy a špatné pracovní podmínky. Zákony nejsou aplikovány v praxi, proto je nutná intenzivní intervence NNO a odborů, aby ACT (Inspektorát práce) konal, jelikož jeho kontrola je minimální. Legislativa třeba říká, že i cizinec bez oprávnění k pobytu má právo setrvat v zemi, dokud soud řeší jeho pracovní právní žalobu (neproplácení mzdy, pracovní úraz, atd.), ale v praxi tomu tak mnohdy není.

5. V souvislosti s projekty realizovanými ve spolupráci se SIMI jste měl možnost několikrát navštívit Českou republiku. Jak hodnotíte práci českých neziskových organizací?

Pro mě je důležité, že neziskové organizace v České republice bojují za práva lidí, kteří mají menší ochranu a jsou zranitelní, že se věnují této kauze. Co však vidím jako nedostatečné v práci organizací, které jsem měl možnost poznat, je nezapojení samotných migrantů, aby se brali za svá práva. Věci se nestanou ze dne na den a je třeba vytrvat v získávání migrantů pro aktivismus a přijetí zodpovědnosti za svou věc. Protože jen práce samotné komunity je cesta správným směrem. Je něco jiného, pokud představitelé nějakého sdružení jednájí s politickou či správní mocí a ta ví, že ta organizace má za sebou tisíce migrantů ochotných vyjít do ulic. Pracovat s lidmi dává větší moc, moc ovlivňovat a dosáhnout cílů. Cena lidí je vysoká. Myslím, že v tomto směru je třeba ještě mnohé v ČR změnit.

6. Co můžete doporučit českým nevládním organizacím v oblasti spolupráce se státní správou?

Práce v terénu vyžaduje vytrvalý kontakt se státní správou, protože neziskové organizace jsou mostem mezi lidmi (cizinci) a úřady. Neziskové organizace jsou nesmírně důležité, protože upozorňují na nespravedlnosti, ke kterým dochází. Úředníci jsou ve svých úřadech a nevidí, co se děje v místě pracoviště cizinců, jak se s nimi zachází, k jakému bezpráví

dochází a je třeba k nim tyto informace dostat. Migranti jako součást neziskových organizací musí svá práva vymáhat jako všichni občané. A je třeba kontrolovat, co se děje v praxi, a to neziskový sektor dělá - zda migranti dostávají stejné mzdy jako Češi, pokud Čech dostane výpověď, zda to není proto, že zaměstnavatel chce přijmout cizince za mizerný plat a proto, že je snadné mu dát kdykoli výpověď - to vše je třeba sledovat. A neziskové organizace musí nechat svůj hlas slyšet, ať už se jedná o práva cizinců či českých občanů. Vážím si akademiků, ale jejich hlas nemá pro mě stejnou váhu jako hlas těch, kteří pracují s lidmi každý den a řeší jejich problémy.

7. Jak vnímáte krizi (nejen ekonomickou) v Evropě, která velmi bolestným způsobem zasahuje právě Portugalsko? Jak vidíte budoucnost Evropy?

Jsem optimista od přírody. Věřím, že hodnoty jako spravedlnost, svoboda a demokracie v budoucnu zvítězí, i přestože signály dnešní doby mohou naznačovat opak. Abychom mohli dýchat, nejen radost, ale také demokracii a mír, je třeba najít spravedlivý model společnosti, s občanskou účastí. Problém je, že v současnosti v Portugalsku i v ostatních zemích EU a v samotném vedení EU převládá reprezentativní (politická) demokracie a participativní demokracie (aktivní účast občanů) je jen chudým partnerem, kterým je opovrhováno. A proto tato demokracie současnosti není skutečná, neexistuje rovnováha mezi reprezentativní a participativní demokracií. Portugalská ústava říká, že má být rovnováha mezi oběma, ale to se neděje ani zde ani jinde v Evropě. Participativní demokracie musí znovu získat na důležitosti, aby se evropská demokracie zregenerovala. Nejde o to říkat ti druzí za nic nestojí, jde o to, aby participativní demokracie získala své místo, které jí patří a tak budeme mít spravedlivou společnost, šťastnější lidi, kteří se aktivně podílí na transformaci.

Děkujeme za rozhovor.

Dokument vznikl v rámci projektu "Zvýšení role neziskového sektoru v oblasti sociální integrace pracovních migrantů v České republice", financovaného z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR, v prioritní ose Mezinárodní spolupráce. Projekt realizuje Sdružení pro integraci a migraci ve spolupráci s portugalskou organizací Solidariedade Imigrante a rakouskou organizací Zentrum für MigrantInnen in Tirol.